

כס"ד. מוצאי שי"פ ויצא, ט' כסלו, אור ליו"ד כסלו, ה'תשל"ט

1

פדה בשלום נפשי מקרב לי כי נרבים היו עמדי, ומבאר בעל הגאולה במאמר ד"ה זה (שנדפס בספרו שערי תשובה¹): דפירוש פדה בשלום (בשלום דוקא) הוא שהפד"י היא באופן שהמגד מתבטל לגמלי², שלכו אין צריך למלחמה כלל ו"ע"ד שר"י במי שלמה³, שכל הגוים הנתסלו לגבי שלמה שלא ע"י מלחמה, שלכו נקרא בשם שלמה כי שלום הי' בימיו. ומדייק בהפאמר⁴, דכאשר נמצאים במצב שאין מגדדים כלל, למה צריך פד"י ויש לומר הניאר בדייק זה, כי פירוש פדה בשלום הוא לא שהשלום בא לאחורי הפד"י (היינו שהפד"י היא בדרך מלחמה ואח"כ נעשה שלום), כי אם, שהפד"י (ועצמה) היא בשלום ולכן מדויק שבמצב של שלום אין צריך לכאורה לפד"י ויש להוסיף עוד דוקא, דכפסוק זה גופא כתיב פדה גו מקרב לך דזה שפדה נפשי הוא מן המלחמות הבאים עלי, (הואר שר"י שהפד"י מן המלחמות היא פד"י בשלום דלכאורה הם שני ענינים הפכים.

8) ויש להוסיף, דשני ענינים אלו (פדה בשלום ומקרב לי) הם לא רק שני הפכים (סתם) אלא שהם הפכים מן הקצה אל הקצה. דהנה הטעם על זה שמלחמה נקראת בשם קרב מלשון קירוב (אח שמלחמה הוא היפך ענין הקירוב), הוא (כמונן מהמאמר⁵), לפי שעיקר ותוקף של מלחמה הוא כשהיא באופן של כרוב. דהנה במלחמה יש שני אופנים. ששני הלוחמים הם בריחוק זה מזה, אלא שזורקים (אחד על השני) אבני חצים ובליסטראות וכיו"ב. אי ששני הלוחמים מתקרבים זה לזה (בקירוב מקום) ועד שהם נאבקים זה עם זה, ויאבק איש עמוס⁶, שהם מתקרבים זה לזה (לא רק במקום, אלא) גם בגופם, ועד דשני הלוחמים הובקים זה את זה. דמלחמה זו (תכלית הקירוב) היא מלחמה קשה ביותר.

- 1) תהלים נה, יט.
- 2) ח"א (שער התפילה) מט, א ואילך.
- 3) פ"א (נה, ד ואילך).
- 4) וראה לקמן סעיף ב דאמיתית ענין פדה בשלום נפשי דזא למעלה יותר גם מהשלום שה"י בימי שלמה.
- 5) במ"ש (דברי הימים א כב, ט) שילמה יהי שמו שלום ושקט אתו על ישראל בימי.
- 6) שם — נ, א.
- 7) פרש"י לתהלים שם.
- 8) בתחלות — מט, א.
- 9) גם מלחמה ע"י חרב היא דומא בקירוב מקום. דזוה החילוק שבין חרב לקשת. אבל אין זה כמקירוב דהואבקים. וראה לקמן סעיף ג.
- 10) ישלח לך, כה.

כס"ד.

פתח דבר

לקראת ט' כסלו, יום ההולדת דאדמו"ר האמצעי (בשנת תקל"ד) ויום ההילולא שלו (בשנת תקפ"ח), ויו"ד כסלו, יום הגאולה דאדמו"ר האמצעי (בשנת תקפ"ז) —
הנגו מוציאים לאור את המאמר ד"ה פדה בשלום גו, שנאמר בהתנועות דמוצאי שי"פ ויצא, ט' כסלו, אור ליו"ד כסלו, ה'תשל"ט.

מערכת „אוצר החסידים“

ט כסלו תשס"ט תמוז שנת משיח טובה.
שנת המאורים למולדת רבך אדמו"ר הצמח צדק.
ברוקלין, נ. י.

ששכל הוא בחינת פנימי (שמתלבש בהדבר שפועל בו), הרי מוכן דפועלת נה"א
 בנה"ב, שאהוב את ה"ה" הוא ע"י שה"א מתלבשת בנה"ב, שהתכוונתו של נה"א
 צריכה להיות בענינים כאלו ובאופן שגם נה"ב יכולה לחשיג²⁶. הרי התלבשות זו
 (שה"א מתלבשת בנה"ב) ה"ע של מלחמה²⁷ וגם האהבה (דככל נפש) שמצד בחינת
 ח"י, הגם שה"י היא בחינת מלכות והכירור דנה"ב שע"י אהבה זו הוא לא בדרך
 התלבשות, אלא שמצד תופת הרצון דנה"א (רצון שלמעלה מטעם) מתפללים ממלא
 הרצונות דנה"ב, אפ"כ מכיין שפיטול הרצונות דנה"ב הוא רק מצד התנגבות
 הרצון דנה"א, היינו שגם עכשיו יש לנה"ב הבעלים רצונות זרים, אלא שמצד
 התנגבות הרצון דנה"א אינם באים בפועל, לכן נכלל זה בהצנעה דכירור שברוך
 מלחמה. וענין פדה בשלום נפשי הוא בהאבה (ככל מאד), שמצד בחינת יחידה, כן
 כיון שבחינת היחידה אין כנגדה לעומת זה, כבואה דכבואה לת לה²⁸, כל
 כשממגילת בחינת היחידה, (מתכסל אלע"י). בחינת מ"ל, כיון שיש כנגדה לע"י, לכן
 הגילוי דבחינת ח"י אינו שולל ומכסל הרצונות זרים דנה"ב, והוא רק בדרך
 התנגבות, שהרצון לאלקות (שמבחינת ח"י) מתגבר על הרצונות דנה"ב, וככדי שיה"י
 ביטול הרצונות דנה"ב הוא ע"י גילוי היחידה.

(ד) ויש לקשר זה עם הידוע²⁹ בענין כח המס"ע שנכא"א מישראל, (דכח המס"ע
 הוא מצד הרצון שלו (היינו שאפשר להיות באופן אחר שלא להפד ח"י מאחדותו ית'
 הוא לא מצד הרצון שלו (היינו שאפשר להיות באופן אחר שלא להפד ח"י מאחדותו ית'
 אלא מפני שאינו יכול להפד ח"י מאחדותו ית' וע"פ"י יש לכאור מה שכתבנו באופן זה)
 שהאהבה דככל מאד ה"ע המס"ע, דלכאורו אינו מוכן, וה"י גם האהבה דככל
 לבכר וכלל נפשו מחייבת לכאורה ענין המס"ע, דכשאוהב את ה"י בכל לבנו
 ועאכ"כ כשאוהבת את ה"י היא בכל נפשו, ה"י כדאי נמסור נפשו עבורו³⁰, ומ"ל
 העילוי והחדוש בהאהבה דככל מאד. והכ"ל נפשו ה"י כדאי נמסור נפשו עבורו³¹, ומ"ל
 לבכר וכלל נפשו ה"י היא בכל נפשו, ה"י כדאי נמסור נפשו עבורו³², ומ"ל
 נה"ב — רצון שע"פ ט"ז. ובהאהבה דככל נפשו, ח"י — רצון שלמעלה מטעם,
 משא"כ המס"ע שמצד האהבה דככל מאד, יחידה, היא באופן (שאין יכול) להיות
 נפרד ח"י וזהו שענין המס"ע הוא בהאהבה דככל מאד, כי מס"ע ה"י הע הכיטול
 ואמירות ענין הכיטול הוא כשהמס"ע היא לא מצד הרצון (מציאות) שלו, אלא מצד
 האלקות, שזהו גם מהבאורים בהו שפיטול הרצונות זרים דנה"ב הוא

26 וראה תורה וישיב טב, ב. המס' תוס' ס"ע כלה ואיל"י. סה"ע ע"ד ע' כה. התשי"י ע' 56. ובפ"י.
 27 דוקט' ליה שפלות ענין השכל וגם השכל דנה"א, והוא בדרך שמיש שנתנו מקום גם להחפז —
 מיתוס בוה ג"ד יחידת השכל דנה"ב, שע"י ג' מלמטה" דכולה ית'.
 28 יבמות ס"ב, א. וש"י. לקיט' תצ"א לו, ג. אמריי אודאמ"א דבויס ח"ב ס"ע חמקב איל"י. ובפ"י.
 29 המש' תרס"ז ע' רסו. וראה גם תניג ספ"ח, "שא אפשר כל"י.
 30 ראת ד"ה שבוית בשלום החשלת ס"ב, ובהערה 97 שם (סה"ע מילקט ח"ב ע' ס"ט).
 31 לקיט' תצ"א לט, א. דרמ"צ ככ"ג, ב. קנ"ד, א. אה"ח תשא ע' אחתסו, סה"ע תרנ"ז ע' שמ"ב, וע"ד
 32 להעיר ממ"ד, ל"ב. נפשו אפ"ל נטל את נפשו" (נפשו לעיל הערה 25).

9 וע"ד"ז הוא לאידך, שגם השלום שבפסוק זה הוא (לא שלום סתם, אלא) תכלית
 השלימות ששלום. וכמו שמבאר בעל הגאולה בהמאמר³³, דאמריית ענין
 ופדה בשלום נפשי הוא שא"ל שריו מקודם שונאים ומגזדים הם, שנשים אהבה
 גמורים, וענין זה הוא למעלה ג"מ מהשלום שה"י כיומי שלמה³⁴, דהשלום שה"י כיומי
 שלמה הוא ששלום בתכסיל מצד הגילוי אור (אבל לא נהפך לקודש³⁵), ואמריית
 ענין השלום (שגם המגד הפך לקדושה) יה"י לע"ל, כפ"ש³⁶ (א) אהפור אל עינים
 שפה כרוה ג"י לע"ד שכן אה"ל, וע"ד כנוגע לביע"ה — וגר אה עם ככס וגר³⁷,
 ועד שגם הנה"ש (פחו וצפוניסו) הפך לטוב, כפ"ש³⁸ עם איניני ישלים אתו זה הנה"ש,
 וכמו שה"י נתחלת הריאה (לפני חטא עז"ד), שה"י שמש גדול³⁹, ויחידה מזו יש
 לומר, דכיון ששל ריאה היא צורך על"י, הוכרח לומר שביחור ועל"ית הנה"ש לע"ל
 תה"י למעלה יותר (ג) מהדרגה ד"שמש גדול"י שה"י לפני היחידה, ועפ"ז צריך
 להבי' עוד יותר מ"ש פדה בשלום ג"י מקרב ל"י, וה"י מקרב והשלום שבפסוק זה הם
 שני הפכים מזו הקצה אל הקצה, וא"ל זה פדה בשלום ג"י מקרב ל"י.

10 וי"ב זה בהקדים המבואר בהמאמר דבעל הגאולה⁴⁰, ששני הענינים דקרב
 ושלום ישנם בביכרות התפלה, ולהעיר, דכ"ל⁴¹ מביאר שביחור דתפלה
 הוא בדרך מלחמה, שע"ת צלחת שעת קרב⁴², והכירור בדרך מנוחה (שלום) הוא
 ע"י עסק התורה⁴³. א"ל ברוש זה דבעל הגאולה מביאר, שגם בביכרות התפלה
 ישנם שני הענינים, דאח"כ⁴⁴ ככל לבכר, שמצד בחינת נ"י, עם היות שגם ע"י
 אהבה זו הוא פועל שגם נה"ב יה"י לה אהבת ה', ככל לבכר בשני יצירי⁴⁵, מ"מ,
 מכיון שהאהבה דככל לבכר היא מצד ההכנה וההשגה (שאלקות הוא טוב) ומכיון

11 פ"א — ג"א.
 12 כמפ"ש בהמש' תע"ב שבהערה הבאה, ועפ"ז יתמקד הלשון דבעל הגאולה שם, בדרך שלום...
 13 כפי לע"ל... וכו' ה"י כפי שלמה.
 14 י"ה פדה בשלום תרע"ה (המש' תע"ב ח"ב פ' פ' ע"ד — ע' תשס"ג).
 15 ישע"י א"ו ואיל"י.
 16 ישע"י ש"ס, ת. וראה פרש"י שם מצודות שם, וע"ד.
 17 מש"ל ט"ז, ג. וראה פרש"י שם סוף ה"ג, ב"ר רפ"ד, וראה אה"ח ג"ד ע"פ (ס"ע תרג ואיל"י).
 18 (כפ"ד"ו נ"ב).
 19 כמובן גם מהו שבתחלה, אף שה"י "שמש גדול"י היתה אפשרות לירדה עז לחטא ע"ד, משא"כ
 לע"ל וראה ע"ז סה"ע עטרת ע' חטו.
 20 פ"ד (ג"א ד) ואיל"י.
 21 וראה באהבה המה פדה בשלום תרג"ס (סה"ע תרנ"ט ע' קס"ב ואיל"י) ותש"ד (פ"י ואיל"י) — סה"ע
 הירוש"י 106 ואיל"י.
 22 וזה הוכח בהקדמת ר"פ תצ"א רב"ב, וראה וזה ח"א ר"ב, ב. ח"י רמ"ג, א.
 23 להעיר גם מהמאמר דבעל הגאולה פ"א (נ"א), ענין שלום... וכמ"כ ע"י עסק התורה.
 24 להעיר, מהירוש"י, ששל העבודה והזיעה דתפלה, היא לבוא למדת האהבה (קונטרס ועבודה בתורתו
 שם ספ"ג).
 25 ואח"כ ג' ה' ברכ"ו נ"ד, א. כמשהו, ספ"ר (הוכח בפ"י) ע"פ.

הרצונות, כי אם שמצד היחידה (שאר נכונה לעיני) אין מקום מלכתחילה לרצונות זרים, כדוגמת המנוחה ושלמה, שהיתה (לא עיי נצחוה, אלא) מנוחה בעצם.

שפתמלה, שעת צלוחת שעת קרבא, כיון שבעת הפלה הוא מופשט מעניי העולם וההתעסקות שלו היא להתבונן בעניי אלקות ולעורר אהבה ה' ויראת ה', אלא שההתבוננות (והאהבה) צריכה להיות באופן שירי מושג גם בהשכל דבר"ב, אין זה מלחמה ממש (נכין זה בשם חרבי של שלום), והעבודה בדרך מלחמה היא בעיקרה בשעת האפילה ושתי, נהמא אפוס חרבא ליכילי, ועד"ז בשאר צרכי הגוף, ובהו גופא, עיקר המלחמה היא בשעת העסק במשא ומתן, מסור. כי המלחמה תארת אפילה (ועד"ז בשאר צרכי הגוף) היא שאפיקתו חרבי לשם שמים ולא למלאות תאוה נפשו, היינו שלוחם נגד המלחמה המתענג שבהמאכל (ואינו מלחש בו), משא"כ ההתעסקות במשא ומתן מוכרחת להיות (עיי חורה) בדרך החלכשות, נשאת ונתת באמונה⁴⁴. ויש לומר, דזהו גם הטעם על זה שכללת הבידורים נכין בשם כנוע, דפירושו כנוע הוא סוח"ס⁴⁵, כי עיקר הבידורים שבדרך התלכשות הוא חובא ליכילי, דעם היתה שהמלחמה דאפילה היא דוגמת המלחמה בחרב התלכשות הוא החלוק בין חרב לקשת⁴⁶, הרי קירוב זה הוא רק במקום. משא"כ המלחמה שבמשא ומתן היא דוגמת המלחמה שנקראת בשם קרב מלשון קירוב, שהקירוב דקרב הוא (לא רק במקום, אלא) שניו הילוחים (מחברים) זה את זה, כנ"ל (סעיף ב) בארובה.

וזהו פדה בשלום נפשו מקרב לי, שגם עבדת הבידורים שבדרך חרב (לא רק בדרך מלחמה אלא בדרך חרב) חרבי באופן פדה בשלום שלום בתכלית השלמות, כהשלים שהי נמי שלמה, ולמעלה יותר — כהשלים שהי לעיל, והטעם לזה, הוא בהמשך במתב (כי ברכים היו עמדי) שעי' העבודה זבתים היו עמדי, שהיא התעוררות וגילוי היחידה כמבואר בארובה בדרוש הנ"ל דבעל הגאולה⁴⁷, דבא"א מישראל כחו לעורר ולגלות היחידה שבו, הנה עיי, נעשה פדה בשלום נפשו, נפשו של האדם העובד, דהגם שעוסק בעניי העולם ככדי לכדרס כאפוס של קרב, לא יחי' נתפס בוה והפדי' שלו חרבי בשלום, ועד לשלום בתכלית

כ"ב
כ"א
כ"א

תנתי כה, ספ"א ואילי.

(42) המשך פדה בשלום חרבי עי קספ ואילי) ותמיד (פ"ז) שם פ"ט — סד"ג התמיד עי 103 שם עי 106.

(43) זח"א ספ"א, ב.

(44) שבת לא, סע"א.

(45) ת"א ר"ס וישב, נכ"ג.

(46) כמובן בפשטתו, ומהו מובן שבי"ה גם ברחמיית וראה ד"ה לא יצא ואיש לאומרי מה"ש (קוד"ת השט"ז) ע"י. ע"י המשך פדה בשלום חרבי (סד"ג) שם עי קפז) ותמיד (פ"ט) — סד"ג שם עי 98, נכ"ב.

(47) פ"ב — ג, נ"ג.

דוקא בהאבה דכיל מאד, כי האבה דכיל לכבר וכל נפשו, מכיון שמצד אהבה זו יש אפשרות שלא למסור נפשו (וזה שמוסר נפשו הוא רק מצד הרצון), הרי זה מליכ' שגשאר עדיין מצאנו ולעני' והביטול דלעני' (ביטול לצמרי) הוא עיי האבה דכיל מאד, שמצד אהבה זו אי אפשר להיות באופן אחר ח"י.

והנה, בהמאמר הנ"ל דבעל הגאולה, בחתלת העניין מביאר דענין המלחמה (של נה"א עם נה"ב) היא בנר"ג המלוכשם בגוף ונה"ב, משא"כ בהקשרים דחי' יחידה לא שירי מלחמה, אלא שלח"ז בהמשך המאמר³ מכאן בפריטות יותר שגם בבחינת ח"י יש ענין המלחמה, וענין השלום הוא ביחידה דוקא. ויש לומר, שהיא ע"ד שאמר הקב"ה לך הנה כו נולד לך הוא יהי איש מנוחה לך זה שפכה גו (ולכו) לא תבנה בית לישבי גו, הנה כו נולד לך הוא יהי איש מנוחה גו הוא יבנה בית לישבי גו³⁵, אלא שאעפ"כ תבנית המקדש נעשה עיי דוד (מדד ה' עלי השכיל³⁶) ויתן דודי לשלמה כהן את תבנית האולם ונה"ג³⁷, וצריך להבין, דכיון איש מלחמה אחר³⁸, למה נעשו התכנות לביהמ"ק עיי דוד שירי איש מלחמות ויש לומר הביאור אחר³⁹, כי אז (כשרצה דוד לבנות ביהמ"ק) ומכ"כ כשהכין את התבנית (וכו) ה"י דוד כמצב של מנוחה, והשינוי לו מסביב מכל אויביו⁴⁰, אלא שכיון שהמנוחה דרוד באה עיי המלחמה שעשה, לכו בניו ביהמ"ק הוצרך להיות עיי שלמה איש מנוחה, מנוחה בעצם, ויש לומר, דזה שמבואר בהמאמר (בחתלת הענין) שגם בכתיבת ה"י לא שירי מלחמה, הוא עיי המנוחה דרוד (לאחר) שגזר כל המלחמות, דבכתיבת נר"ג (שמתבלשמים בהגוף והנה"ב, כיון ששפלת נה"א בנה"ב היא כדרך התלכשות והתעסקות, דנפש הבורמית החשבה שלה היא בהטוב דדברים גשמיים, ונפש האלקות מתעסקת עמה לכאן לך הטוב דאלקות, הרי זה ענין של מלחמה אמש, משא"כ בחינת ח"י, כיון שפעולתה בנה"ב היא (לא בדרך התלכשות אלא) שמצד גילוי תוקף הרצון לאלקות דנה"א מתבטלים במילא הרצונות דנה"ב, אין זה ענין של מלחמה ובכללות, הו"ע של מנוחה, אלא שמונוחה זו היא (לא מנוחה בעצם, ורק) מצד תגבורת הרצון דנה"א, כדוגמת המנוחה דרוד לאחרי שח' הניח לו מכל אויביו, שהמנוחה שלו היתה מצד זה שגזר כל המלחמות, משא"כ ביטול המנוחה דנה"ב עיי גילוי היחידה הוא (לא שעיי גילוי היחידה נעשה ביטול

3

4

5

(33) פ"ד רפ"ג, ובהתאם לזה מכאן שם, שהאבה דכיל לכבר וכל נפשו היא בנר"ג, והאבה דכיל מאד היא במקשימים חיי יחידה.

(34) ספ"ז ואילי.

(35) דברי הימים א' כב, ח"י.

(36) שם ב"ב, ט.

(37) שם ב"ב, א.

(38) להעיר גם שיריהמ"ק נקרא, בית מנוחה (שם ב"ב, ב).

(39) שם ב"ב, ג.

(40) שמואל ב' ג, א.

קובץ

שלשלת האור

שער ראשון

הובל חשיעי

קונטרס

כ"א טבת - תשמ"ט

יום סיום אמירת קדיש אחרי הכננית הצדקנית
מרת חי' מושקא נ"ע ז"ע

מאת

כבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל שליט"א

שניאורסאהן

מליובאוויטש

הוצאה שנייטית

יוצא לאור על ידי מועדנת

"אוצר החסידים"

770 איסטערן פארקוויי

ברוקלין, נ.י.

שנת תש"ט אלפים שבע מאות תשעים ושתיים לבריאה

ה' תהא שנת נפלאות בכל

שנת הצד"ק ל"ח אוטומ"ד שליט"א

השלימות. ויתורה מזה שנים פריית הניצוצות שבעיני העולם התי' בשלום, ברכים
היי עמדי, שגם הניצוצות שהיו תחלה בבחי' רבים (כי היו בגלות בשנות הרבים טורי
דפרודא)⁴⁸ נכללים בנשמתו של האדם המברר, היי עמדי, ועד שהם נכללים
ברחיקה שבו.

(11)

ח' רי"ל, שזהו גם הקשר ההשכיחות של הגאולה דיו"ד כסלו רז"ט כסלו לתפסוק
פדה בשלום נפשו⁴⁹, ודגם שהפד"י היתה מקרב, כולל גם זה שהמאסר בא
ע"י המלשינות של אלו שהי' להם יחס של קירוב, דזה (שהמאסר בא על ידם) הוא
יורדה וצער גדול, ואעפ"י היתה הפד"י בשלום ובשלימות, ועד שזה נעשה הקדמה
והכנה לתכלית השלימות שהי' לעיל, שיע"י יפוצו מעינותיו ויחצה שהתחיל בעיקר
בי"ט כסלו⁵⁰, ובפרט ע"י העבודה של בעל הגאולה דיו"ד כסלו שהפצת המעינות
שלו היתה באופן של רחובות נהרה⁵¹, היינו שהמשיך את המעין באופן של רחובות
נהרה, והנה עיי"א, מר דא מלא משתא⁵², שאז יהיו שלום ושלוה אמיתים בתכלית
השלימות, וטעמ"י חיים זכור⁵³, שמחחלקים לטעום מעין זה עוד בימי הגלות
והאחרונים, שיכולים להתעסק מתוך מנוחה ושמחה וטוב לבב בהעבודה דיפוצו
מעינותיו ויחצה באופן דמוסיף והולך ואור, ובקירוב ממש נזכה ללילה כיום יאר"ג,
בביאת משיח צדקנו.

48 ראה אור"ח (תול אור) להצ"צ ער"ם ע רת.
49 ראה דיה פדה בשלום החשמיא סיח' ובהסמון שם תערה 47 (סתיב מלוטק חי"ב ע' קפה).
50 ספר הירחות חזרת שלום ס"ע 112 ואילך.
51 ראה "המנים" חוברת ב ע' עפ [פ. ד]. לקוטי לוי"צ — אגרות קודש ע' שלד.
52 ראה אגרות דהבעש"ט, נוספה גם בכתי' שם טוב (הוצאת קדי"ח) בחתולמו.
53 ראה לקוטי חז"י ע' 282, חי"ב ע' 173, וחי"ג.
54 תהלים קל"ב, יב.